

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)
t.a.v. de minister voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport, en de minister voor Langdurige
zorg en sport, de heer prof. dr. E. Kuipers en mevrouw C. Helder
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Utrecht, 2 februari 2023

Betreft: Ramingen Capaciteitsorgaan psychologische beroepen

Geachte minister Kuipers en minister Helder,

In januari heeft u van het Capaciteitsorgaan het Capaciteitsplan 2024 -2027 van de Beroepen Geestelijke Gezondheid¹ ontvangen. Het zal u niet ontgaan zijn dat het instroomadvies voor de gz-psychologen fors stijgt ten opzichte van de ramingen van 2018 en het tussentijdse advies van 2020.

Als veld zien we de maatschappelijke opgaven waar u als ministers voor staat en begrijpen we dat de ramingen voor verschillende zorgberoepen hoger uit vallen en u maar een beperkt macrobudget beschikbaar heeft. Toch pleiten we er voor dat de ramingen van het Capaciteitsorgaan voor de psychologische beroepen gevolgd worden. Het betreffen immers zo objectief mogelijke ramingen die samen met het veld zorgvuldig zijn uitgevoerd door het Capaciteitsorgaan, een onafhankelijke stichting.

De gehele gezondheidszorg, waaronder de ggz, heeft al langere tijd te maken met een ernstig tekort aan BIG-geregistreeerde psychologen, waaronder gz-psychologen. Deze tekorten, die al langere tijd door het veld worden ervaren en aangegeven, komen nu ook duidelijk naar voren in de ramingen van het Capaciteitsorgaan. Het uit zich in lange wachtlijsten, vooral in de gespecialiseerde ggz, stijgende loonkosten, omdat werkgevers elkaar beconcurreren op de arbeidsmarkt, en het vaker inhuren van ZZP'ers. Dit alles heeft onwenselijke gevolgen voor de client, de professionals zelf en de maatschappij.

Waarom zijn er BIG-geregistreeerde psychologen nodig?

BIG-geregistreeerde psychologen zijn nodig om op cruciale momenten in een behandeltraject; bij de start (diagnostiek en indicatiestelling), in de behandeling zelf en bij het monitoren van de voortgang van de behandeling en de keuze of verdere behandeling nog zinvol is. Voor het leveren van passende zorg, in alle sectoren, de beoordeling of psychologische zorg wel geïndiceerd is en om te kunnen voldoen aan de gestegen zorgvraag² is het nodig dat er voldoende kwalitatief goede opgeleide psychologen beschikbaar zijn.

---

¹ Capaciteitsorgaan. [Capaciteitsplan 2024 tot 2027 Beroepen Geestelijke Gezondheid Deelrapport 7](#). December 2022.

² Trimbos, [Ggz uit de knel](#). 2023.

Trimbos. [Nemesis-3](#). 2022

Nivel, "Het arbeidsaanbod van de beroepen geestelijke gezondheid", 2022.

Samen met uw departement zijn we als beroepsverenigingen aan de slag om de huidige beroepenstructuur voor de psychologische BIG-beroepen te versimpelen. De nieuwe beroepenstructuur heeft als uitgangspunt dat een postmaster opleidingsniveau nodig is voor het zelfstandig werken met cliënten en cliëntsystemen. Een punt dat het NIP al jaren uitdraagt via haar norm van vakbekwaamheid³, en dat ook de basis vormt voor het huidige BIG-basisberoep, de gz-psycholoog.

Waarom zien wij de BIG-opleiding als basis?

De BIG-opleidingen, als duale opleidingen met een focus op wetenschappelijke kennis gecombineerd met praktijkervaring, zien wij als basis voor de zelfstandige beroepsbeoefening. Een universitaire opleiding biedt een theoretische basis, maar is geen beroepsopleiding. Belangrijke vaardigheden zoals de klinische blik waarmee een professional kan beoordelen of en welke psychologische interventie geïndiceerd is, komen niet aan bod in de universitaire vooropleiding. De BIG-opleiding biedt bescherming, aan cliënten die de juiste zorg krijgen, maar ook aan professionals die in twee jaar (gz-opleiding) worden klaargestoomd voor een zwaar beroep waar ze na een theoretische universitaire opleiding niet voldoende voor zijn toegerust.

In de discussie over de effectiviteit van de inzet van masterpsychologen en de GZ-psychologen wordt vaak de nadruk gelegd op de goedkopere loonkosten van de masterpsychologen. In deze kostenanalyse moet er echter integraal gekeken worden naar alle kosten en baten, dus ook de kosten die de begeleiding, scholing en efficiënte inzet van de masterpsychologen met zich meebrengen. Ook moeten nadelige effecten voor de cliënt en maatschappij door onvoldoende inzet van passende zorg, zoals verergering van klachten bij niet adequate behandeling, zorgmijding en draaideur patiënten, worden meegenomen.

Aanvullingen op het advies van het Capaciteitsorgaan

In eerdere gesprekken over het Capaciteitsplan wordt er regelmatig gerefereerd aan de hoge deeltijdfactor van het aantal werkzame psychologen. Graag verhelderen wij via deze brief dat deze factor zo uit valt omdat er in het ramingsonderzoek voor een andere aanpak is gekozen voor het verwerken van dubbelregistraties (bijvoorbeeld gz-psychologen die ook psychotherapeut of klinisch psycholoog zijn).

De nieuwe aanpak heeft geleid tot een groter aantal registraties als gz-psycholoog maar ook tot een lagere deeltijdfactor, omdat een deel van de gz-psychologen geheel of grotendeels werken als bijvoorbeeld klinisch psycholoog. Deze personen maken als gz-psycholoog weinig tot geen uren. De berekening en een uitleg over deze nieuwe aanpak is na te vragen bij het Capaciteitsorgaan.

Wanneer uw reactie op het instroomadvies voor de psychologische BIG-beroepen bekend is, zal het veld (met o.a. de opleiders en de branches en hun vertegenwoordigers) in gesprek gaan over de uitvoering van de nieuwe beschikking. De voorbereidingen hiervoor zijn al gestart.

---

³ NIP. [NIP-norm van vakbekwaamheid](#), juli 2022.

Samenvattend roepen wij u, namens het veld (en de cliënten) op om het instroomadvies voor de gz-psychologen van het Capaciteitsorgaan te volgen. Mocht u vragen of opmerkingen hebben, dan gaan wij hier graag over met u in gesprek.

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Hans de Veen', with a stylized, cursive script.

Hans de Veen, Voorzitter NIP